

[Gert Petersen]

danske samfund og det danske folk. I sin åbningstale skøjtede statsministeren let hen over mange af disse problemer, også over det interessante forhold, at forskellige kredse i hans egen lejr er bange for, at han skal slække for meget på de ideologiske principper.

Kritikken går bl.a. på den ændring af erhvervspolitikken, som der nu lægges op til. I 1982 afviste statsministeren enhver antydning af statslig styring gennem selektive tilskudsordninger, og nu vil han have, at staten skal gå ind og støtte det, han kalder risikobetonde projekter. Det lugter af snigende socialisering, har Industrirådets vicedirektør sagt, og man må nok sige, det er en skrap anklage mod en konservativ statsminister.

De liberalistiske dogmatikere skal dog ikke være så bange. I hovedsagen fastholder regeringen principperne: den sociale omfordeling fra de svageste grupper til de velaflagte, omfordelingen fra løn til profit. I 1981 udgjorde lønandelen 67 pct. af indkomstmassen i den private sektor, i 1986 formodentlig kun 54 pct. På årsbasis er der flyttet 35-40 mia. kr. fra løn til profit. Denne linje skal nok blive fastholdt af regeringen.

Også på andre områder er ideologien klar nok. Den voksende vold og kriminalitet skal bekæmpes med skærpede sanktioner, siger statsministeren. Men årsagen til, at det går galt, skal bare undersøges. Den tanke, at man kan og bør og skal sætte ind med en forebyggende socialindsats, er åbenbart fremmed for konservatismens ideologi. Måske fordi det koster penge.

Åbningstalens afsnit om flygtningene er lige så beskæmmende. Her drejer det sig om mennesker i den dybeste nød. Men hvad drejer det sig om for statsministeren? At forhindre, at for mange af dem søger tilflugt hos os.

Eller tag uddannelsesafsnittet. Nu er der åbenbart noget i vejen med folkeskolens formålsparagraf. Og den vil man til at korrigere. Man noterer sig de fine ord i åbningstalen om »kundskaber, kvalitet, værdier og kulturel forandring«, men ikke et ord om opdragelse til demokrati, til selvstændighed, til kritisk holdning. Jeg tror ikke, det er tilfældigt.

Så er der miljøpolitik. I maj oplyste regeringen, at den ville afsætte 1,4 mia. kr. til udvikling af teknologi. Og nu siger man så, at man vil iværksætte et 3-årigt udviklings-

program for renere teknologi til sølle 50 mill. kr., hvis det overhovedet kommer så langt. Hvis der var mening i det, øremærkede man 1/3 af de halvanden milliard kroner, der skal bruges til udvikling af teknologi, til udvikling af miljøvenlig teknologi og miljøteknologi. Det gør man altså ikke.

Statsministeren har ikke svigtet sin ideologiske grundholdning. Det kan han godt få vores attest på. Han er bare smartere end nogen af sine dogmatiske kritikere. Han indser, at markedskræfterne ikke opfører sig som forventet, og at den del af befolkningen, som er blevet forgyldt af regeringen, heller ikke har opført sig, som den skulle ifølge den liberalistiske lærebog. Den siger nemlig, at når de rige bliver rigere, sparer de mere op, men det har de altså ikke gjort. De har ikke læst lærebogen. Tværtimod.

For nogle år siden havde Danmark faktisk et overskud i privat opsparing, men det er blevet vendt til et rekordstort underskud i takt med den dramatiske forbedring af kapitalisternes økonomiske vilkår. Tilsvarende er forbrugskvoten gået stejlt i vejret, selv om regeringen havde fastsat meget snævre rammer for almindelige menneskers forbrug. Men forbrugsekspllosionen skyldes heller ikke dem. Den skyldes de lag, som regeringen selv har forgyldt. Som sagt: efter lærebogen skulle de spare op af deres forøgede midler, men de har gjort det modsatte: de har brugt mere.

Stik imod alle regeringens beregninger har Danmark derfor mere ondt i betalingsbalancen end nogen sinde tidligere. Men, siger regeringen, det skyldes, at arbejdsløsheden er faldet, og at der er brugt valuta til øgede investeringer.

Må jeg minde om, at arbejdsløsheden faktisk i dag er på niveau med 1981-82, og dengang var vi alle, inklusive den nuværende statsminister, enige om, at den var alt, alt for høj – katastrofalt høj – og det er endda karakteristisk og i den henseende endnu værre end dengang, at op mod 1/4 af de arbejdsløse er kvinder.

Så er der det med investeringerne. I 1985 blev der faktisk investeret en masse i industrien, og der blev ansat 7 pct. flere beskæftigede, men industriproduktionen voksede kun med 4 pct., og det rejser spørgsmålet, synes jeg, om den dramatiske stigning i profitterne har gjort kapitalisterne kåde og sløsedede, så